

Parlament en la presentació de la H^a de l'Espluga

Els membres del Jurat dels Premis Literaris del Casal, i per consegüent del Premi Bernat Morgades, estem joiosos d'assistir, davant de tan distingit públic, constituït en la base per la ciutadania sensible de l'Espluga, encapçalada avui per altes autoritats, responsables polítics locals i representants d'entitats, de comprovar, deia, la brillant presentació dels primers volums d'aquesta obra.

En aquest vint-i-dosè aniversari de la creació, des de la Secció de Llengua Catalana del Casal, dels Premis Literaris espluguins, es compleixen tres anys del canvi -temporal de moment-, del Premi d'Investigació Històrica Bernat Morgades en una Borsa d'ajut a la realització de la Història de l'Espluga, que s'han emprès dos distingits autors locals, en els quals recau el mèrit i la gran responsabilitat, de redactar aquesta història. Pel fet inexcusable d'haver hagut de llegir els manuscrits de les obres, els membres del jurat hem pogut comprovar la densitat del treball, la dificultat d'aplegar, filtrar i distribuir la documentació justificativa de cada episodi, el treball d'anàlisi i síntesi que ha recaigut damunt les espatlles dels nostres historiadors.

Per fer la valoració pertinent, els membres del jurat no tenien tots les mateixes capacitats, i això és comprensible en un aplec de persones cadascuna més inclinada a valorar temes específics, qui els treballs concursant en els apartats infantils i juvenils, qui els d'etnologia o de teatre, o de narrativa i poesia: el ventall de premis del Casal és ampli. Per això convenia, i els responsables dels Premis hi van proveir, la incorporació al jurat d'especialistes en Història de la categoria dels senyors Navarro i Sans Travé, professor de la Universitat Rovira i Virgili el primer, Director de l'Arxiu Històric de Catalunya el

segon . Això sensè demèrit dels altres especialistes en Història que en anys anteriors han anat desfilant pel jurat.

Els membres del jurat , fins en aquests tres anys darrers , no s'havien trobat altre que el convencional cartell de premis en el qual, certament , hi figurava un apartat d'investigació històrica, que en definitiva rebia concursants que es presentaven amb un tema concret : poblament a l'Espluga en tal o tal altre segle, l'arxiu municipal de la vila, els camins del terme, mercats de l'Espluga , l'enllumenat de la vila etc.etc. Però darrerament, amb el projecte, complex i esforçat, dels sis volums de la Història de la Vila , el jurat s'ha trobat compromès en més gran mesura, i - ho direm a risc de ferir la modèstia dels autors de l'obra -, s'ha vist ennoblit amb l'eco del noble treball dels dos historiadors que l'estan duent a terme.

Els jurats d'aquest premi i dels altres premis dels concursos anyals del Casal treballem sense remuneració. Hi ha accions que cal fer-les , algú ha de fer-les, i a les quals cal dedicar un temps, i a la proposta de treballar per la cultura a la vila els diferents membres dels successius Jurats han respost sense cap reticència. En un món de globalització i d'economicisme desconsiderat considerem que el menys que podem fer , si els organitzadors ens atorguen la confiança i el material a garbellar, és posar-hi els cinc sentits. En aquest cas , a més a més, els primers que han laborat de manera intensa i sacrificada han estat els propis autors, senyors Carreras i Roca. LLur tasca ha estat i és de tanta importància i profunditat que no es pagaria amb diners. Una dada: cap població del gruix demogràfic i de la importància econòmica de la nostra ,i fins molt més gran ,no disposa d'una història en sis volums.

És per això que , a tots nosaltres, els que hem jutjat i aprovat l'obra i els lectors que tindrà, convé valorar els diversos esforços que han coincidit en la seva realització : de primer el dels dos

autors , que s'han repartit la tasca ingent de redactar-la . Imaginem les llargues reunions de treball, la replega de materials, la comprovació de dades, la recerca pels arxius... Si ja en les nostres pròpies famílies de vegades no ens posem d'acord uns i altres membres sobre com va passar tal episodi de la vida del pare o de la padrina, imaginem els embulls amb què topen els historiadors , (i no només en els fets molt antics), i les giragonses de deducció que han d'aplicar-hi per desembullar la troca. Admirem i felicitem els autors per la tasca que duen a terme.

En segon lloc , els patrocinadors materials de l'obra. Aquesta és una història que calia endegar, i per a proveir la beca calgué recórrer a iniciatives generoses i privades, uns donants anònims que cada any aporten una quantitat a fons perdut , a guany espiritual, diríem. Sabem com, en els temps actuals, actituds com aquesta són de vegades incompreses , i àdhuc criticades, perquè molta gent és incapaç d'adoptar-ne de semblants, però certament el goig de poder contribuir a una obra així deixa els contribuents a la beca amb un regust de legítim orgull, d'haver contribuït a la consecució d'aqueixa meta..

En tercer lloc els membres del jurat valorem l'aportació de Pagès Editors, de Lleida, que ha sabut no solament oferir les més bones condicions de contracte, sinó realitzar gràficament l'obra amb encert , dignitat i noblesa, fàcilment visibles en els esplèndids volums oferts avui.

La Història de l'Esplugu és una obra nascuda en aquesta casa, com tantes iniciatives culturals de la Vila, incomptables ,gràcies a Déu. Els membres del jurat , saludem finalment el recolzament de l'Ajuntament , que tanca ,juntament amb les altres aportacions institucionals , la suma d'esforços afegits a la iniciativa de la Secció de Llengua Catalana del Casal, menada amb dedicació i generositat per Eusebi Majós i el seu equip.